

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Т.в.о. декана юридичного факультету
Надія МОСКАЛЮК
« 31.08.2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. проректора з науково-педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ
2023р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»

ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань: 08 Право
спеціальність: 081 Право
освітньо-професійна програма: «Право»

Кафедра цивільного права і процесу

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції	Практ.	ІРС	Тренінг КППЗ	Самост. робота студ.	Разом	Залік Екз. (сем.)
Денна	3	5	28	14	3	6	99	150	Залік 5

31.08.2023

Тернопіль – ЗУНУ
2023

Робочу програму склала доцент кафедри цивільного права і процесу,
к.ю.н., доцент Юлія ТРУФАНОВА

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри цивільного
права і процесу, протокол № 1 від «29» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри
д.ю.н., професор

Ірина ЛУКАСЕВИЧ-КРУТНИК

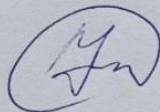
Розглянуто і схвалено групою забезпечення спеціальності 081 Право, протокол
№ 1 від 30 серпня 2023 р.

Голова групи
забезпечення спеціальності
д.ю.н., професор

Ірина ЛУКАСЕВИЧ-КРУТНИК

Гарант ОП

Наталія ЧУДИК

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»

1. Опис дисципліни «Право соціального забезпечення»

Дисципліна «Право соціального забезпечення»	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS -5	Галузь знань: 08 «Право»	Вибіркова дисципліна Мова викладання українська
Кількість залікових модулів - 3	Спеціальність: 081 «Право»	Рік підготовки: <i>Денна - 3</i> <i>Семестр:</i> <i>Денна - 5</i>
Кількість змістових модулів – 3	Освітньо-професійна програма: «Право»	Лекції: <i>Денна - 28 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна - 14 год.</i>
Загальна кількість годин – Денна - 150	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота: <i>Денна – 99 год.</i> Тренінг, КПІЗ: <i>Денна – 6 год.</i> Індивідуальна робота: <i>Денна - 3</i>
Тижневих годин– 10 год., з них аудиторних – 3 год.		Вид підсумкового контролю – <i>залік</i>

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»

2.1. Мета вивчення дисципліни:

Мета вивчення дисципліни «Право соціального забезпечення» полягає в отриманні студентами теоретичних знань у сфері соціального забезпечення; набутті практичних навичок застосування правових норм, що регламентують ці відносини; формуванні правосвідомості та правової культури у майбутніх юристів.

2.2. Завдання вивчення дисципліни є:

- вивчення студентами основних категорій, принципів та інститутів права соціального забезпечення;
- напрямків правового регулювання відносин у сфері соціального захисту; ознайомлення з системою чинного законодавства про соціальне забезпечення та набуття навичок роботи з нормативними актами;
- з'ясування підстав та умов виникнення, зміни та припинення соціально-забезпечувальних правовідносин;
- вміння вирішувати практичні ситуації у сфері соціального забезпечення.

2.3. В результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- розуміння предмета та характеру професійної діяльності, природи етичних стандартів та здатність діяти на їх основі.
- основні положення актів соціального забезпечення;
- практику застосування законодавства при соціальному захисті.
-

2.4. В результаті вивчення дисципліни студенти повинні вміти:

- вільно оперувати спеціальною правовою термінологією з права соціального забезпечення;
- застосовувати знання в професійній діяльності у стандартних та окремих нестандартних ситуаціях;
- бути критичним і самокритичним, визнавати та виправляти власні помилки;
- працювати самостійно, проявляти добросовісність, дисциплінованість; пунктуальність та відповідальність, а також працювати у команді колег за фахом;

3. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»

Змістовий модуль № 1.

Основні теоретичні положення права соціального забезпечення

Тема 1 . Загальні засади організації та функціонування системи соціального забезпечення в Україні

Соціальна держава: поняття, ознаки, моделі, критерії, мета, завдання, принципи та значення. Соціальне забезпечення як складова соціальної політики. Соціальні зобов'язання держави в сфері соціального забезпечення. Соціальне забезпечення як фундаментальна категорія права соціального забезпечення. Світові системи соціального забезпечення.

Поняття та загальна характеристика права на соціальне забезпечення. Право на соціальнонезабезпечення в системі основних прав і свобод людини та громадянина. Права, що сприяють матеріальному забезпеченню людини в разі втрати чи недостатності трудових доходів. Правона соціальне забезпечення в міжнародно-правових актах. Гарантії права на соціальне забезпечення.

Поняття загальна характеристика організаційно-правових форм соціального забезпечення. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Державне соціальне забезпечення. Недержавне соціальне забезпечення.

Система і класифікація соціальних нормативів. Прожитковий мінімум як базовий державний соціальний стандарт. Застосування державних соціальних стандартів та нормативів у сфері соціального забезпечення. Державні соціальні гарантії.

Тема 2. Право соціального забезпечення як галузь права

Право соціального забезпечення як галузь національного права. Предмет права соціального забезпечення. Функції права соціального забезпечення.

Система права соціального забезпечення. Право соціального забезпечення в системі права України. Співвідношення системи права соціального забезпечення та системи законодавства про соціальне забезпечення. Поняття і загальна характеристика принципів права соціального забезпечення.

Принципи міжнародного права соціального забезпечення. Соціальна справедливість як загально-правовий принцип права соціального забезпечення. Зміст галузевих принципів правосоціального забезпечення.

Джерела права соціального забезпечення: поняття, зміст, види. Міжнародно-правові акти як джерела та форма права соціального забезпечення. Національні нормативно-правові акти як форма права соціального забезпечення. Локальні нормативні правові акти як форма права соціального забезпечення. Судова практика як джерело права соціального забезпечення.

Тема 3. Правовідносини у сфері соціального забезпечення

Поняття правовідносин в загальній теорії права. Поняття, види, класифікація та особливості правовідносин у сфері соціального забезпечення. Правовідносини: основні (матеріальні), процедурні, процесуальні.

Суб'єкти правовідносин у сфері соціального забезпечення: поняття, види, правосуб'єктність. Громадяни як суб'єкти правовідносин. Сім'я як суб'єкт правовідносин. Уповноважені державою органи як суб'єкти правовідносин у сфері соціального забезпечення. Фонди загальнообов'язкового державного соціального страхування. Недержавні структури як суб'єкти правовідносин.

Об'єкт правовідносин. Зміст правовідносин. Пенсійні правовідносини. Правовідносини по забезпеченню державними доплатами. Правовідносини, що виникають у зв'язку з утриманням в установах і будинках для престарілих, у зв'язку із санаторно-курортним лікуванням, у зв'язку з протезуванням та у зв'язку з медичним обслуговуванням. Відмінність пенсійних правовідносин від інших правовідносин по соціальному забезпеченню.

Процедурні правовідносини: а) правовідносини, що виникають у зв'язку з встановленням фактів та обставин, які мають юридичне значення для основних правовідносин; б) правовідносини, що виникають у зв'язку з вирішенням питання про призначення того або іншого виду забезпечення. Процесуальні відносини, в яких вирішуються спори, відносно окремих юридичних фактів.

Змістовий модуль 2.

Правове регулювання пенсійного забезпечення в Україні.

Тема 4. Загальна характеристика пенсійної системи та пенсійного забезпечення в Україні

Пенсійна система України. Рівні пенсійної системи.

Накопичувальна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Поняття і загальна характеристика накопичувальної системи. Види пенсійних виплат з коштів накопичувальної системи. Правовий статус Накопичувального пенсійного фонду.

Система недержавного пенсійного забезпечення. Поняття і види недержавних пенсійних фондів. Пенсійні внески. Пенсійний контракт і пенсійна схема. Види пенсійних виплат, умови строки їх здійснення.

Солідарна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування. Система пенсійного забезпечення в Україні. Правовий статус Пенсійного фонду України.

Трудовий та страховий стаж у пенсійному забезпеченні. Поняття трудового стажу, його види і значення в пенсійному забезпеченні. Порядок обчислення страхового стажу. Коефіцієнт страхового стажу. Порядок підтвердження страхового стажу. Документи, необхідні для підтвердження окремих періодів страхового стажу. Використання показань свідків для встановлення страхового стажу.

Тема 5. Правове регулювання призначення пенсій за віком в солідарній системі

Пенсії за віком в солідарній системі. Поняття пенсії за віком. Загальні умови пенсійного забезпечення за віком. Розмір пенсії за віком. Порядок звернення за призначенням пенсії.

Пенсії за віком на пільгових умовах: поняття та умови призначення. Поняття „повний робочий день” для призначення пільгових пенсій. Порядок проведення атестації робочих місць та її значення для призначення пільгових пенсій.

Умови призначення пенсій за віком працівникам, зайнятим на роботах за Списком №1. Особливості призначення пенсій за віком працівникам, зайнятим на підземних відкритих гірничих роботах. Умови призначення пенсій за віком працівникам, зайнятим на роботах за Списком №2.

Пенсії за віком у зв'язку з особливими умовами праці.

Тема 6. Правове регулювання призначення пенсій по інвалідності та в разі втрати годувальника в солідарній системі

Пенсії по інвалідності в солідарній системі. Поняття пенсії по інвалідності. Умови призначення пенсії по інвалідності. Особливості обрахунку страхового стажу при призначенні пенсії по інвалідності. Розмір пенсії по інвалідності. Особливості призначення пенсії по інвалідності в разі зміни групи інвалідності. Пенсії по інвалідності постраждалим від нещасного випадку або професійного захворювання на виробництві.

Пенсія у зв'язку з втратою годувальника в солідарній системі. Поняття пенсії у зв'язку з втратою годувальника. Умови призначення пенсії у зв'язку з втратою годувальника. Період, на який призначається пенсія у зв'язку з втратою годувальника. Особливості призначення пенсії. Призначення пенсії на всіх членів сім'ї. Виділення частки пенсії. Пенсія у зв'язку з втратою годувальника постраждалим від нещасного випадку або професійного захворювання на виробництві. Порядок звернення за призначенням пенсії.

Тема 7. Порядок призначення та виплати пенсій в солідарній системі

Поняття та порядок звернення за пенсією. Строки призначення пенсій. Правила оформлення пенсійних справ.

Поняття перерахунку пенсії. Звернення за перерахунком пенсії. Документи, необхідні для перерахунку пенсії.

Загальні правила й організація виплати пенсій.

Виплата пенсій дітям, які перебувають на повному державному утриманні. Виплата недоодержаної пенсії у зв'язку зі смертю годувальника, виплата допомоги на поховання.

Виплата пенсій громадянам, які виїхали за кордон. Порядок переведення пенсій громадянам, які виїхали за кордон, та виплати пенсій пенсіонерам іноземних держав, які проживають в Україні.

Відрахування з пенсій. Підстави для відрахування.

Тема 8. Державне пенсійне забезпечення окремих категорій громадян

Пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб.

Загальна характеристика пенсійного забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб. Пенсії за вислугу років. Пенсії по інвалідності. Пенсії в разі втрати годувальника.

Пенсійне забезпечення громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи. Визначення категорій осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, для встановлення пільг і компенсацій. Пенсії за особливі заслуги перед Батьківщиною. Пенсійне забезпечення суддів.

Змістовий модуль 3.

Правове регулювання надання соціальних допомог та соціальних послуг в Україні

Тема 9. Державні соціальні допомоги

Поняття, ознаки і види державних соціальних допомог.

Державна допомога сім'ям з дітьми. Допомога у зв'язку з вагітністю та пологами.

Допомога при народженні дитини. Допомога при усиновленні дитини. Допомога надітей, над якими встановлено опіку чи піклування. Допомога на дітей одиноким матерям.

Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям.

Державна соціальна допомога інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам. Державна соціальна допомога особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам.

Соціальна допомога на дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування.

Інші державні соціальні допомоги.

Тема 10. Соціально-страхові допомоги за законодавством України

Поняття, ознаки і види допомог за системою загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Допомога по тимчасовій втраті працездатності та її види. Допомога по вагітності та пологам застрахованим жінкам.

Допомога по безробіттю. Умови, тривалість та розміри виплати допомоги.

Допомога на поховання за системою загальнообов'язкового державного соціального страхування та її види.

Відшкодування збитків, заподіяних потерпілому каліцтвом чи іншим ушкодженням здоров'ю, пов'язаним із виконанням трудових обов'язків. Страхова виплата втраченого заробітку залежно від ступеню втрати потерпілим професійної працездатності (щомісячна страхова виплата). Страхова виплата в установлених випадках одноразової допомоги потерпілому (членам його сім'ї та особам, які перебували на його утриманні). Страхова виплата дитині, яка народилася інвалідом внаслідок травмування на виробництві або

професійного заварювання її матері під час вагітності. Страхові витрати на медичну та соціальну допомогу.

Тема 11. Правове регулювання надання соціальних послуг

Організація діяльності з надання соціальних послуг. Порядок надання соціальних послуг.

Інтернатні установи системи Міністерства соціальної політики України. Будинки інтернат для громадян похилого віку, геріатричний пансіонат, пансіонат для ветеранів війни та праці. Психоневрологічний інтернат. Дитячий будинок інтернат. Спеціальний будинок інтернат.

Територіальні центри соціального обслуговування (надання соціальних послуг). Відділення соціальної допомоги вдома територіального центру.

Реабілітаційні установи для інвалідів та дітей-інвалідів. Центр соціальної реабілітації дітей інвалідів. Реабілітаційна установа змішаного типу для інвалідів та дітей-інвалідів. Центр професійної реабілітації інвалідів. Навчально-реабілітаційний центр.

Забезпечення населення технічними засобами реабілітації. Забезпечення інвалідів автомобілями. Санаторно-курортне лікування як вид соціального обслуговування.

Соціальні послуги, що надаються органами Міністерства охорони здоров'я України.

Соціальні послуги, що надаються бездомним громадянам. Соціальне обслуговування біженців у пунктах їх тимчасового розміщення. Соціальні послуги, що надаються безробітним. Соціальні послуги, що надаються потерпілим від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання. Ритуальне обслуговування громадян.

Тема 12. Соціальне обслуговування

Поняття, ознаки та принципи здійснення соціального обслуговування.

Форми та види соціального обслуговування. Платне і безоплатне соціальне обслуговування.

Страхове соціальне обслуговування. Соціальні послуги безробітним: професійна підготовка або перепідготовка, підвищення кваліфікації та профорієнтація; пошук підходящої роботи та сприяння у працевлаштуванні; інформаційні та консультаційні послуги, пов'язані з працевлаштуванням. Соціальне обслуговування інвалідів: реабілітація медична; соціальна; професійна; транспортне обслуговування інвалідів; забезпечення інвалідів протезно-ортопедичними засобами. Санаторно-курортне обслуговування.

Система нестрахового соціального обслуговування. Соціальні послуги територіальних центрів соціального обслуговування пенсіонерів та одиноких непрацевдатних громадян. Соціальне обслуговування дітей-сиріт.

Соціальне обслуговування неповнолітніх. Соціальне обслуговування дітей дошкільного віку в дошкільних дитячих закладах. Соціальне обслуговування дітей-сиріт і дітей, які залишилися без батьків. Соціальне обслуговування дітей з вадами фізичного або розумового розвитку. Поняття прийомної сім'ї та порядок її матеріального забезпечення.

Соціальне обслуговування вдома.

4. СТРУКТУРА ЗАЛКОВОГО КРЕДИТУ З ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВОСОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»

(денна форма навчання)

Тема	Кількість годин					
	Лекції	Практичні	Тренінг КПЗ	Індивід. робота	Самост. робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль № 1. Основні теоретичні положення права соціального забезпечення						
Тема № 1. Загальні засади організації та функціонування системи соціального забезпечення в Україні	2	2	2	1	8	усне опитування, тестування
Тема № 2. Право соціального забезпечення як галузь права	2	1			8	усне опитування, тестування
Тема № 3. Правовідносини у сфері соціального забезпечення	2	1			8	усне опитування, тестування
Змістовий модуль № 2. Правове регулювання пенсійного забезпечення в Україні						
Тема № 4. Загальна характеристика пенсійної системи та пенсійного забезпечення в Україні	2	2	2	1	8	усне опитування, тестування
Тема № 5. Правове регулювання призначення пенсій за віком в солідарній системі	4	1			9	кейси, тестування
Тема № 6. Правове регулювання призначення пенсій по інвалідності та в разі втрати годувальника в солідарній системі	2	1			9	усне опитування, тестування
Тема № 7. Порядок призначення та виплата пенсій в солідарній системі	2	1			9	кейси, тестування
Тема № 8. Державне пенсійне забезпечення окремих категорій громадян	2	1	2	1	8	усне опитування, тестування
Тема № 9. Державні соціальні допомоги	2	1			8	кейси, тестування
Тема № 10. Соціально-страхові допомоги за законодавством України	2	1			8	усне опитування, тестування
Тема № 11. Правове регулювання надання соціальних послуг	2	1			8	кейси, тестування
Тема № 12. Соціальне обслуговування	2	1			8	кейси, тестування
Всього	28	14	6	3	99	

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття 1.

Тема 1. Загальні засади організації та функціонування системи соціального забезпечення в Україні

Мета: з'ясувати сутність і права соціального забезпечення в національній правовій системі.

Питання для обговорення:

1. Соціальне забезпечення як складова соціальної політики.
2. Соціальні зобов'язання держави в сфері соціального забезпечення.
3. Поняття та загальна характеристика права на соціальне забезпечення.
4. Право на соціальне забезпечення в системі основних прав і свобод людини та громадянина.
5. Поняття загальна характеристика організаційно-правових форм соціального забезпечення.
6. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування.
7. Державне соціальне забезпечення.
8. Недержавне соціальне забезпечення.
9. Поняття, мета встановлення, принципи формування державних соціальних стандартів.
10. Система і класифікація соціальних нормативів.

Практичне заняття 2.

Тема 2. Право соціального забезпечення як галузь права. Тема 3. Правовідносини у сфері соцзабезпечення.

Мета: з'ясувати сутність і місце конституційного права в національній правовій системі.

Питання для обговорення:

1. Право соціального забезпечення як галузь національного права. Предмет правосоціального забезпечення. Функції права соціального забезпечення.
2. Система права соціального забезпечення.
3. Право соціального забезпечення в системі права України..
4. Поняття і загальна характеристика принципів права соціального забезпечення.
5. Джерела права соціального забезпечення: поняття, зміст, види.
6. Поняття, види, класифікація та особливості правовідносин у сфері соціального забезпечення.
7. Суб'єкти правовідносин у сфері соціального забезпечення: поняття, види, правосуб'єктність.
8. Об'єкт правовідносин.

Практичне заняття 3.

Тема 4. Загальна характеристика пенсійної системи та пенсійного забезпечення в Україні

Мета: з'ясувати сутність пенсійної системи України та її рівні, поняття накопичувальної системи та видів пенсійних виплат.

Питання для обговорення:

1. Пенсійна система України. Рівні пенсійної системи.
2. Накопичувальна система загальнообов'язкового державного пенсійного

страхування. Поняття і загальна характеристика накопичувальної системи.

3. Види пенсійних виплат з коштів накопичувальної системи.
4. Правовий статус Накопичувального пенсійного фонду.
5. Система недержавного пенсійного забезпечення.
6. Солідарна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.
7. Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування. Система пенсійного забезпечення в Україні.
8. Трудовий та страховий стаж у пенсійному забезпеченні.
9. Поняття вислуги років та її значення у пенсійному забезпеченні.

Практичне заняття 4.

Тема 5. Правове регулювання призначення пенсій за віком в солідарній системі.

Тема 6. Правове призначення пенсій за віком, по інвалідності та в разі втрати годувальника в солідарній системі солідарній системі.

Мета: з'ясувати загальні умови пенсійного забезпечення за віком.

Питання для обговорення:

1. Пенсії за віком в солідарній системі.
2. Загальні умови пенсійного забезпечення за віком.
3. Розмір пенсії за віком.
4. Порядок звернення за призначенням пенсії.
5. Пенсії за віком на пільгових умовах: поняття та умови призначення.
6. Умови призначення пенсій за віком працівникам, зайнятим на роботах за Списком №1
7. Умови призначення пенсій за віком працівникам, зайнятим на роботах за Списком №2.
8. Пенсії за віком у зв'язку з особливими умовами праці.
9. Поняття пенсії по інвалідності. Умови призначення пенсії по інвалідності.
10. Пенсії по інвалідності постраждалим від нещасного випадку або професійного захворювання на виробництві. Порядок звернення за призначенням пенсії.
11. Поняття пенсії у зв'язку з втратою годувальника. Умови призначення пенсії у зв'язку з втратою годувальника.

Практичне заняття 5.

Тема 7. Порядок призначення та виплати пенсій в солідарній системі. Тема 8. Державне пенсійне забезпечення окремих категорій громадян **Мета:** з'ясувати загальні правила звернення за пенсією та порядок її виплати. **Питання для обговорення:**

1. Поняття та порядок звернення за пенсією. Строки призначення пенсій. Правила оформлення пенсійних справ.
2. Загальні правила й організація виплати пенсій.
3. Строк виплати пенсії при зміні групи інвалідності або відновленні здоров'я.
4. Виплата пенсій дітям, які перебувають на повному державному утриманні.
5. Виплата недоодержаної пенсії у зв'язку зі смертю годувальника, виплата допомоги на поховання.
6. Виплата пенсій громадянам, які виїхали за кордон.
7. Відрахування з пенсій. Підстави для відрахування. Розміри відрахувань. Порядок відрахувань.
8. Загальна характеристика пенсійного забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб.
9. Пенсії за вислугу років.
10. Пенсії по інвалідності.
11. Пенсії в разі втрати годувальника.

12. Пенсійне забезпечення громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Практичне заняття 6.

Тема 9. Державні соціальні допомоги.

Тема 10. Соціально-страхові допомоги за законодавством України

Мета: з'ясувати загальні умови соціальної та соціально-страхової допомоги за законодавством України

Питання для обговорення:

1. Державна допомога сім'ям з дітьми. Допомога у зв'язку з вагітністю та пологами.
2. Допомога при народженні дитини. Допомога при усиновленні дитини. Допомога на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування. Допомога на дітей одиницями матерям.
3. Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям.
4. Державна соціальна допомога інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам.
5. Державна соціальна допомога особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам.
6. Соціальна допомога на дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування.
7. Поняття, ознаки і види допомог за системою загальнообов'язкового державного соціального страхування.
8. Допомога по тимчасовій втраті працездатності та її види.
9. Допомога по вагітності та пологам застрахованим жінкам.
10. Допомога по безробіттю. Умови, тривалість та розміри виплати допомоги.
11. Допомога на поховання за системою загальнообов'язкового державного соціального страхування та її види.

Практичне заняття 7.

Тема 11. Правове регулювання надання соціальних послуг. Тема 12. Соціальне обслуговування.

Мета: з'ясувати загальні умови організації надання соціальних послуг та соціального обслуговування

Питання для обговорення:

1. Організація діяльності з надання соціальних послуг.
2. Порядок надання соціальних послуг.
3. Інтернатні установи системи Міністерства соціальної політики України.
4. Територіальні центри соціального обслуговування (надання соціальних послуг).
5. Реабілітаційні установи для інвалідів та дітей-інвалідів. Ритуальне обслуговування громадян.
6. Поняття, ознаки та принципи здійснення соціального обслуговування.
7. Страхове соціальне обслуговування. Соціальні послуги безробітним: професійна підготовка або перепідготовка, підвищення кваліфікації та профорієнтація; пошук підходящої роботи та сприяння у працевлаштуванні; інформаційні та консультаційні послуги, пов'язані з працевлаштуванням.
8. Соціальне обслуговування інвалідів: реабілітація медична; соціальна; професійна; транспортне обслуговування інвалідів; забезпечення інвалідів протезно-ортопедичними засобами. Санаторно-курортне обслуговування.
9. Система нестрахового соціального обслуговування.

6. КОМПЛЕКСНЕ ПРАКТИЧНЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Комплексне практичне індивідуальне завдання (КПЗ) є видом індивідуальної позааудиторної роботи студента, метою якого є самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з навчальної дисципліни та розвиток навичок самостійної роботи.

КПЗ з дисципліни «Право соціального забезпечення» виконується самостійно кожним студентом на основі визначених умов. КПЗ охоплює усі теми дисципліни та оформлюється у відповідності з встановленими вимогами. Виконання КПЗ є одним із обов'язкових модулів з дисципліни та передбачає його захист. КПЗ включає 2 етапи:

- 1) теоретична частина (обґрунтування окремих теоретико-правових питань);
- 2) практична частина - розв'язування задачі.

Види індивідуальних науково (навчально)-дослідних завдань:

- підготовка статті до друку;
- виступ на наукових конференціях (друковані тези);
- участь в інтернет-конференціях;
- реферат з теми (модуля) або вузької проблематики;

Індивідуальна робота також може бути виконана у вигляді презентації в форматі Power Point, та містити слайди, що значно підвищить бали оцінювання.

Індивідуальна робота у формі реферату, об'ємом до 25 сторінок машинописного тексту формату А4, (шрифт Times New Roman 14, інтервал 1,5, поля стандартні) повинна включати:

Зразок титульного листа відображено у додатку. План роботи (простий або складний).

Вступ.

Основна частина.

Висновки (до 1 стор. тексту). Література (до 10 джерел)

Пропоновані теми КПЗ:

1. Історичні аспекти соціального забезпечення в Україні.
2. Організаційно-правові форми та види соціального забезпечення в Україні.
3. Поняття та особливості джерел права соціального забезпечення.
4. Міжнародні правові акти як джерело права соціального забезпечення.
5. Конвенції МОП у сфері соціального забезпечення та їх юридичне значення.
6. Страховий стаж як юридичний факт, необхідний для пенсійного забезпечення.
7. Допомога по безробіттю та порядок її надання.
8. Види матеріального забезпечення та соціальні послуги за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття.
9. Досвід зарубіжних країн щодо соціального забезпечення безробітних.
10. Нещасний випадок на виробництві: поняття та порядок розслідування.
11. Професійне захворювання: поняття і порядок встановлення зв'язку із виробництвом.
12. Види матеріального забезпечення та соціальні послуги за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.
13. Поняття інвалідності, порядок встановлення групи і причини інвалідності.
14. Особливості пенсійного забезпечення осіб, зайнятих на підземних роботах, роботах за Списками № 1 і № 2 виробництв, робіт, професій, посад і показників.
15. Пенсії за особливі заслуги перед Україною.
16. Пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби.
17. Пенсійне забезпечення осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської

катастрофи

18. Державні допомоги сім'ям з дітьми: загальна характеристика.
19. Волонтерська діяльність у сфері надання соціальних послуг: загальна характеристика.
20. Соціальне обслуговування як вид соціального забезпечення.
21. Джерела права соціального забезпечення: загальна характеристика.
22. Міжнародно-правові акти як джерела права соціального забезпечення.
23. Законодавство України про соціальний захист.
24. Поняття та види принципів права соціального забезпечення.
25. Пенсійна реформа: принципи пенсійного забезпечення.
26. Поняття та особливості правовідносин у сфері соціального забезпечення.
27. Процедурні правовідносини у сфері соціального забезпечення.
28. Юридичні факти в праві соціального забезпечення.
29. Суб'єкти соціальної політики.
30. Повноваження Міністерства соціальної політики України.
31. Пенсійний фонд України: завдання та функції.
32. Правові проблеми регулювання пенсійного забезпечення в Україні.
33. Основні напрями реформування пенсійного забезпечення в Україні.
34. Управління солідарною системою загальнообов'язкового пенсійного страхування.
35. Принципи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.
36. Суб'єкти системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.
37. Недержавне пенсійне забезпечення: сьогодення та перспективи.
38. Концепція державної політики щодо регулювання діяльності у сфері недержавного пенсійного забезпечення в Україні.
39. Недержавні пенсійні фонди у системі пенсійного забезпечення.
40. Правове забезпечення соціальної допомоги в Україні.
41. Правове забезпечення соціального захисту безробітних.
42. Сучасний стан правового регулювання соціального страхування в Україні.
43. Проблеми реформування державної системи соціальних пільг в Україні.
44. Види соціальних пільг за законодавством України.
45. Види соціальних послуг за законодавством України.

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

(Денна форма)

№.№	ТЕМАТИКА	Форма представлення
1.	Тема № 1. Загальні засади організації та функціонування системи соціального забезпечення в Україні	Підготовка тез, доповідей, есе, кейсів з проблемних питань
2	Тема № 2. Право соціального забезпечення як галузь права	
3.	Тема № 3. Правовідносини у сфері соціального забезпечення	
4.	Тема № 4. Загальна характеристика пенсійної системи та пенсійного забезпечення в Україні	
5.	Тема № 5. Правове регулювання призначення пенсій за віком в солідарній системі	
6..	Тема № 6. Правове регулювання призначення пенсій по інвалідності та в разі втрати годувальника в солідарній системі	
7.	Тема № 7. Порядок призначення та виплата пенсій в солідарній системі	
8.	Тема № 8. Державне пенсійне забезпечення окремих категорій громадян	
9.	Тема № 9. Державні соціальні допомоги	
10.	Тема № 10. Соціально-страхові допомоги за законодавством України	
11.	Тема № 11. Правове регулювання надання соціальних послуг	
12.	Тема № 12. Соціальне обслуговування	
	Всього	

8. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ТРЕНІНГУ

Тренінг з дисципліни «Право соціального забезпечення» проводиться у навчальному процесі підготовки бакалаврів права з метою вироблення практичних навичок роботи у команді, розвитку здатності прогнозувати поведінку інших учасників та освоєння методів групової комунікації у вирішенні завдань правового захисту громадян України..

Трєнінг (англ. *training*) — це запланований процес модифікації (зміни) відношення, знання чи поведінкових навичок того, хто навчається, через набуття навчального досвіду з тим, щоб досягти ефективного виконання в одному виді діяльності або в певній галузі. Тренування (від англ. *to train* — виховувати, навчати) — комплекс вправ для тренування в чому-небудь. Тренування — система підготовки організму людини з метою пристосування його до підвищених вимог і складних умов роботи й життя.

Порядок проведення тренінгу

Вступна частина проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.

Організаційна частина полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, визначенні правил проведення тренінгового заняття. Можлива наявність роздаткового матеріалу у вигляді таблиць, бланків документів.

Практична частина реалізовується шляхом виконання завдань у групах студентів з певних проблемних питань теми тренінгового заняття.

Підведення підсумків. Обговорюється результати виконаних завдань у групах. Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття.

Питання тренінгу

1. Сутність права громадян на соціальний захист
2. Сучасний стан правового регулювання соціального забезпечення
3. Право жінок, які народили п'ятьох або більше дітей та виховали їх до шестирічного віку, мають право на призначення дострокової пенсії за віком після досягнення ними 50 років

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни «Право соціального забезпечення» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- реферати,
- оцінювання результатів КППЗ;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- ректорська контрольна робота;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Право соціального забезпечення» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КППЗ)	Разом (залік)
30%	40%	30%	100%
1. Усне опитування(тестування) під час занять- теми 1-3 по 10 балів - максимум 30 балів; 2. Письмова робота- максимум -70 балів.	1. Усне опитування(тестування на заняттях)- теми 4-12 по 2 бали – максимум 18 балів. 2. Письмова робота – тестові завдання – 50 тестів-по 1 балу – максимум 50 балів; 3. Задача – максимум 32 балів.	1. Підготовка КППЗ – максимум 40 балів; 2. Захист КППЗ – максимум 40 балів 2. Виконання завдань під час тренінгу – максимум 20 балів	

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74		D (задовільно)
60-64	задовільно	E (достатньо)
35-59		FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34	незадовільно	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

**10. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА
ДИСЦИПЛІНА**

№	Найменування	Номер теми
1.	Ноутбук	1-12
2.	Мультимедійний проектор	1-12
3.	Проекційний екран	
4.	Пакет презентаційних матеріалів	1-12
5.	<p>Використання Інтернет-ресурсів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. http://www.rada.kiev.ua/ – офіційний сайт Верховної Ради України 2. http://www.kmu.gov.ua – офіційний сайт Кабінету Міністрів України 3. http://www.mlsp.gov.ua – офіційний сайт Міністерства соціальної політики України 4. http://www.pfu.gov.ua – офіційний сайт Пенсійного фонду України 5. http://nads.gov.ua – офіційний сайт Національного агентства України з питань державної служби 6. http://www.social.org.ua – офіційний сайт Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України 7. http://www.fse.gov.ua – офіційний сайт Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності 8. http://www.ispf.gov.ua – офіційний сайт Фонду соціального захисту інвалідів 9. http://www.president.gov.ua – офіційний сайт Президента України 10. http://www.dcz.gov.ua – офіційний сайт Державної служби зайнятості України 11. http://www.naiu.kiev.ua – сайт Національної академії внутрішніх справ України 12. http://www.nau.kiev.ua – Нормативні акти України 13. www.nbuv.gov.ua – електронний каталог Національної бібліотеки України ім. Вернадського <p>www.court.gov.ua/reystri-ta-sistemi/–Державний реєстр судових рішень</p>	1-12

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

НОРМАТИВНА

1. Конституція України від 28.06.96 р. № 254к/96-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. № 2747-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>
3. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
4. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р. № 322-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
5. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
6. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. № 2947-III. URL : Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>
7. Цивільний кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
8. Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи : Закон України від 28.02.1991 р. № 796-12. . URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/796-12_9.
9. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні: Закон України від 21.03.1991 р. № 875-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12>
10. Про пенсійне забезпечення: Закон України від 05.11.1991 р. № 1788-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1788-12>
11. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей : Закон України від 20.12.1991 р. № 2011-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12>
12. Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб від 09.04.1992 р. № 2262-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2262-12>
13. Про охорону праці : Закон України від 14.10.1992 р. № 2694-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>
14. Основи законодавства України про охорону здоров'я : Закон України від 19.11.1992 р. № 2801-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>
15. Про державну допомогу сім'ям з дітьми: Закон України від 21.11.1992 р. № 2811-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-12>
16. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту : Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12>
17. Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні : Закон України від 16.12.1993 р. № 3721-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3721-12>
18. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України від 24.02.1994 р. № 4004-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12>
19. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>
20. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>

21. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>
22. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 14.01.1998 р. № 16/98-ВР. URL : [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/16/98- %D0%B2%D1%80](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/16/98-%D0%B2%D1%80)
23. Про статус ветеранів військової служби ветеранів органів внутрішніх справ, ветеранів Національної поліції і деяких інших осіб та їх соціальний захист : Закон України від 24.03.1998р. №203/98-ВР. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/203/98- %D0%B2%D1%80](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/203/98-%D0%B2%D1%80)
24. Про військовий обов'язок і військову службу: Закон України від 25.03.1992 р. № 2232-XII. URL : [https://zakon.rada.gov.ua/laws/ show/2232-12](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12)
25. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09.04.1999 р. № 586-XIV. URL : [https://zakon.rada.gov.ua/laws/ show/586-14](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14)
26. Про прожитковий мінімум : Закон України від 15.07.1999 р. № 966-XIV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/966-14>
27. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 23.09.1999 р. № 1105-XIV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14>
28. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття :Закон України від 02.03.2000 р. № 1533-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14>
29. Про захист населення від інфекційних хвороб : Закон України від 06.04.2000 р. № 1645-III. URL : [https://zakon.rada.gov.ua/laws/ show/1645-14](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1645-14)
30. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям : Закон України від 01.06.2000 р. № 1768-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1768-14>
31. Про пенсії за особливі заслуги перед Україною : Закон України від 01.06.2000 р. № 1767-III. URL : [https://zakon.rada.gov.ua/laws/ show/1767-14](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1767-14)
32. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії : Закон України від 05.10.2000 р. № 2017-III. URL : [https:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14)
33. Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю : Закон України від 16.11.2000 р. № 2109-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2109-14>
34. Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю : Закон України від 21.06.2001р. № 2558-III. URL : [https://zakon.rada.gov.ua/ laws/show/2558-14](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2558-14)
35. Про недержавне пенсійне забезпечення : Закон України від 09.07.2003 р. № 1057-IV. URL : [https://zakon.rada.gov.ua/laws/ show/1057-15](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1057-15)
36. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування : Закон України від 09.07.2003 р. № 1058-IV. URL : [https://zakon.rada.gov. ua/laws/show/1058-15](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15)
37. Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 р. № 2671-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19>
38. Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю : Закон України від 18.05.2004 р. № 1727-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1727-15>
39. Про державні гарантії соціального захисту військовослужбовців, які звільняються зі служби у зв'язку з реформуванням Збройних сил України, та членів їх сімей : Закон України від 15.06.2004 р. № 1763-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1763-15>
40. Про житлово-комунальні послуги : Закон України від 24.06.2004 р. № 1875-IV URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2189-19>

41. Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: Закон України від 13.01.2005 р. № 2342-IV. URL : [https:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/2342-15](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2342-15)
42. Про основи соціального захисту бездомних громадян і безпритульних дітей : Закон України від 02.06.2005 р. № 2623-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2623-15>
43. Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні: Закон України від 06.10.2005 р. № 2961-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2961-15>
44. Про підвищення престижності шахтарської праці: Закон України від 02.09.2008 р. № 345-VI URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/345-17>
45. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>
46. Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк: Закон України від 17.03.2011 р. № 3160-VI. URL: [https:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/3160-17](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3160-17)
47. Про зайнятість населення: Закон України від 05.07.2012 р. № 5067-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17>
48. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20.10.2014 р. № 1706-VII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18>
49. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
50. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: Закон України від 15.04.2014 р. № 1207-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-18>
51. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>
52. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580- VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
53. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889- VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
54. Про службу в органах місцевого самоврядування від 07.06.2001 р. № 2493-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14>
55. Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 р. № 2402-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14>
56. Про верифікацію та моніторинг державних виплат: Закон України від 03.12.2019 р. №324-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324-20>
57. Про освіту: Закон країни від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
58. Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012 р. № 5203-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#n145>
59. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності : Закон України від 05.04.2007 р. № 877-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16>
60. Про статус гірських населених пунктів в Україні від 15.02.1995 р. № 56/95-ВР. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/56/95- %D0%B2%D1%80](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/56/95-%D0%B2%D1%80)
61. Порядок підтвердження наявного трудового стажу для призначення пенсій за відсутності трудової книжки або відповідних записів у ній: постанова Кабінету Міністрів України від 12.08.93 р. № 637. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/637-93-%D0%BF>

ЛІТЕРАТУРА

62. Право соціального забезпечення: навч. посіб. / авт.: Ярошенко О. М., Слюсар А. М., Ветухова І. А. та ін. Харків, 2019. 376 с.
63. Право соціального забезпечення: навчальний посібник за ред. Мокрицька Н.П. -Львів: ЛьвДУВС, 2020. - 536 с.
64. Гузенко О., Хайлова Т. Право соціального забезпечення: рольовий сегмент та принципи Соціальні права та їх захист адміністративним судом: матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 4 вер. 2020 р.). Київ, 2020. С. 21–24. URL:
65. Даніліна М. Конституція України та соціальний захист населення. Соціальні права та їх захист адміністративним судом: матеріали III Міжнар. наук-практ. конф. (Київ, 4 вер. 2020 р.). Київ, 2020. С. 25–29. URL: <https://rm.coe.int/materials-socialrights-2020/1680a165f8>
66. Ghuzenko O., Khajlova T. (2020) Pravo socialjnogho zabezpečennja: roljovuj seghment ta pryncypu [Social security law: role segment and principles] Socialjni prava ta jikh zakhyst administratyvnym sudom: materialy III Mizhnar. nauk-prakt. konf. (Kyjiv, 4 ver. 2020 r.). Kyiv. P. 21–24. URL: <https://rm.coe.int/materials-socialrights-2020/1680a165f8> (in Ukrainian)
67. Danilina M. (2020) Konstytucija Ukrajiny ta socialjnyj zakhyst naseleennja [Constitution of Ukraine and social protection of the population] Socialjni prava ta jikh zakhyst administratyvnym sudom: materialy III Mizhnar. nauk-prakt. konf. (Kyjiv, 4 ver. 2020 r.). Kyiv. P. 25–29. URL: <https://rm.coe.int/materials-socialrights-2020/1680a165f8> (in Ukrainian)
68. Didkivsjka K.V. (2009) Aktualizacija roli socialjno-etychnogho marketyngghu v suchasnykh umovakh ghospodarjuvannj. [Actualization of the role of socio-ethical marketing in modern business conditions]. Aktualjni problemy ekonomiky. № 9 (99). P. 102–107. (in Ukrainian)
69. [*Frans Pennings*](#). European Social Security Law, 7th edition. INTERSENTIA. ISBN 9781780688169. October 2022. 486 p.
70. [*Danny Pieters*](#). Social Security Law in Small Jurisdictions. Department of Law, KU Leuven, Leuven, Belgium. Springer Cham. DOI: <https://doi.org/10.1007/978-3-030-78247-4>. eBook ISBN: 978-3-030-78247-4. 324 p.
71. Social Security Law: an overview. Cornell Law School. Ltgal Information Institute [LII]. URL: https://www.law.cornell.edu/wex/social_security
72. Social Security Act. history.com editors. Updated: Jan 31, 2020. Original: Jan 26, 2018. URL: <https://www.history.com/topics/great-depression/social-security-act>
73. Anniversary of the Social Security Act of 1935. Published: August 12, 2022. URL: <https://www.govinfo.gov/features/ssa-anniversary-2022>
74. Social Security Act (1935). Milestone Documents. February 8, 2022. URL: <https://www.archives.gov/milestone-documents/social-security-act>
75. Frank S. Bloch. 2021 Updates for Social Security Law and Practice. American Casebook Series. West Academic Publishing. March, 2021. URL: https://3668083.app.netsuite.com/core/media/media.nl?id=4927222&c=3668083&h=e6rSha5Qqq6Y7B-HIAKSf_VniI1p9PR-mHzTQ8PQeSv73PzM&xt=.pdf
76. Compilation of the Social Security Laws. Last reviewed or modified Wednesday Jul 27, 2011. 568 p. URL: <https://www.ilo.org/dyn/travail/docs/1580/Compilation%20of%20the%20Social%20Security%20Laws%20U.S.A.pdf>